Oulunkylä-Seura ry

LAUSUNTO
16.12.2011

Helsingin kaupunginhallitus

Helsingin kaupungin kirjaamo
Hallintokeskus
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

VIITE: **Luonnos Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012**
HEL 2011-006347 T 10 00 00

ASIA: Lausunto

Kirjaamo

Asia: Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012

Oulunkylä-Seura ry haluaa tuoda oheiseen asiaan liittyen omassa kannanotossaan esille seuraavaa:

Oulunkylä-Seura ry:n johtokunta on keväällä 2011 käynnistänyt hankkeen, jonka tavoitteena on Oulunkylän kaupunkirakenteellisten ja kulttuurihistoriallisten ominaispiirteiden, rakentamista edustavien kerrostumien sekä niiden sisältämien arvojen selvittäminen rakentamis- ja kaavoituksellisena tutkimuksena. Tarkoituksena on tallentaa Oulunkylän arvokkaan miljöön historiaa ja luoda edellytykset sellaiselle asemakaavoitukselle, joka perustuu kaupunginosan omaleimaiseen kulttuuriperintöön ja sen arviointiin nykytilanteessa.

Hankkeeseen sisältyvässä tutkimuksessa selvitetään kaupunginosan muotoutumisen kannalta kaupunkisuunnittelun, kaavoituksen ja kaupunkirakentamisen vaiheet erityisesti keskeisimpien muutosprosessien ja kaupunginosan identiteetille tärkeimpien paikkojen, rakennusten, kaupunkikuvan ja miljöökokonaisuuksien suhteen. Kaupunkihistoriallisen tutkimuksen yhtenä tavoitteena on tulkinta Oulunkylän ominaispiirteiden ilmenemisen muodoista kaupunkirakentamisessa ja niiden historiallisesta perustasta.

Oulunkylän kaupunkihistorian tutkimus liittyy myös kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen laajentamalla niitä keinoja, joilla kaupunkilaiset voivat osallistua omaa ympäristöään koskevien muutosten suuntaamiseen. Kaupunginosan rakentamishistoria vahvistaa oulunkyläläisten ymmärrystä niistä tekijöistä, jotka ovat vaikuttaneet oman ympäristön muotoutumiseen ja jotka ovat löydettävissä kaupunkikuvasta.

Yleisempänä tavoitteena on kehittää malli kaupunkihistoriallisen selvityksen käytöstä kanavana asukkaiden ja erilaisten yhteisöjen arvostusnäkökulmien konkretisointiin kaavoituksen eri vaiheita varten. Tässä Oulunkylän kaupunkihistoriallinen tutkimus toimii eräänlaisena pilottiprojektina, jonka kautta saatuja kokemuksia voidaan soveltaa myös muiden kulttuurihistoriallisesti merkittäviä ominaisuuksia sisältävien kaupunginosien uudelleen kaavoituksessa, mm. Helsingin Esikaupunkien renessanssihankkeen muissa kohteissa.

Oulunkylä-Seura ry

LAUSUNTO
16.12.2011

Olemme Oulunkylä-Seura ry:ssä huolellisesti perehtyneet Helsingin Kaupungin lausuntopyynnön taustalla olevaan esitykseen koskien Luonnosta Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012. Tästä luonnosasteella olevasta suunnitelmasta haluamme lausua seuraavaa:

- Yleisperiaatteet sisältävän asiakirjan yhteys Helsingin kaupungin suunnittelutoimintaan ja alueelliseen kehittämiseen on epäselvä

Asiakirjan otsikossa todetaan suunnitelman olevan maankäytön suunnittelua. Kuitenkin suunnitelma käsittelee oletusarvoisesti ainoastaan asukkaita ja rakentamista, rakentamisen maksimointia sekä joukkoliikennettä.

Maankäyttösuunnitelmassa olisi selvästi määriteltävä kaikki muutkin kuin maankäytön, kaavoituksen ja rakentamisen tavoitteet, periaatteet ja lähtökohdat, kuten asukaslähtöinen ajattelutapa, taloyhtiöt, muukin liikenne kuin joukkoliikenne, palvelut, viheralueverkostot, viihtyisyys ja turvallisuus. Nämä edellä mainitut näkökohdat sen vuoksi, että asiakirja luo ilmeisesti tavoitteet, periaatteet ja lähtökohdan kaikille muille suunnitelmille.

- Suunnitelmasta puuttuu lähes kokonaan paikallinen asukas- ja taloyhtiölähtöisyys

Asuinalueen kehittäminen edellyttää toimivaa yhteistyötä asuinalueen asukkaiden ja taloyhtiöiden kanssa. Asukkaiden kokemuksia laadukkaista asuinalueista on selvitetty lukuisissa tutkimuksissa, joiden tulosten soisi näkyvän suunnitteluluonnoksessa. (1)

(1) Uusimpina esimerkiksi Kytö Hannu, Väliniemi-Laurson Jenni, Tuorila Helena(2011): Hyvillä palveluilla laadukkaaseen lähiöasumiseen. Kuluttajatutkimuskeskus; julkaisuja 2. Turunen ym 2010. Ihmisiä ja kaupunkiluontoa – Tutkimus pääkaupunkiseudun asukkaiden hyvinvoinnista. Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca ja Heikki Waris Instituutti julk 24.

Asiakirjassa ei esiinny lainkaan sanoja luonto, puisto, virkistys, kasvi, eläin, leikki, liikunta, ulkoilu, urheilu tai vapaa-aika. Suunnitelmassa ei käsitellä myöskään joukkoliikenteen ja palvelujen suunnittelua ja kehittämistä eikä asuinympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

Taloyhtiöistä ei ole asiakirjassa minkäänlaista mainintaa, puhumattakaan siitä, että mikä on taloyhtiöiden rooli ja osuus tässä alueen suunnittelu- ja kehittämistyössä.

- Ekologinen kestävyys

Asiakirjassa puhutaan ekologisesta kestävyydestä, mutta termi viittaa Helsingin kaupungin näkökulmasta ennemminkin tiiviisti rakennettujen, uusien talojen rakentamisen tarpeeseen. Asiakirjan tekstissä on aivan ilmeinen epäloogisuus, kun todetaan tiiviin ja korkeammalle nousevan rakentamisen luovan viihtyisyyttä.

- Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä kehitys

Tämän näkökulman pitäisi olla asiakirjassa selvästi vahvempi. Tämä voisi tarkoittaa kestävän kehityksen vaatimien muutosten etsimistä yhdessä asukkaiden ja taloyhtiöiden kanssa, jolloin paikalliset lähtökohdat otettaisiin huomioon.

Paikallistason toiminta ja osallistuminen edistävät myös eri hallintokuntien vuorovaikutusta ja auttavat sovittamaan yhteen päätöksenteon eri tasoja.

Vanhan rakennuskannan alueella, kuten esimerkiksi Oulunkylässä, lähtökohtana tulisi olla kaupunginosan omaleimaisen kulttuuriperinnön kunnioittaminen, vanhan rakennuskannan korjaaminen ja saattaminen nykyajan vaatimuksia vastaavaksi sekä tällöin puusta rakentamisen ottamiseksi yhdeksi vaihtoehdoksi. Asiakirjassa kuitenkin esitetään keinoksi vain neuvonnan järjestämistä ja lisäämistä.

Täydennysrakentaminen tulisi toteuttaa lähtien näistä edellä todetuista lähtökohdista. Myös Vantaanjokilaakson merkitys niin kulttuurimaisemana, virkistysalueena kuin ekologisena käytävänä tulisi huomioida.

- Esteettömyys huomioidaan asiakirjassa yksipuoleisesti ja ainoastaan vammaisia koskevana asiana

Esteettömyys on laaja kokonaisuus, joka tarkoittaa rakennetun ympäristön esteettömyyden huomioimisen lisäksi myös kaikkien asukkaiden ja kansalaisten sujuvaa osallistumista työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin, opiskeluun sekä palveluiden käyttöön. Esteettömyys tarkoittaa tällöin sekä palveluiden saatavuutta että saavutettavuutta.

- Liikenteen näkökulma

Suunnitelmassa tarkastellaan liikennettä pelkästään joukkoliikenteen näkökulmasta. Oulunkylän alue on yksi tärkeimmistä joukkoliikenteen risteyskohdista Helsingin alueella. Liikenneratkaisuja pitäisi tarkastella kokonaisuutena, jolloin joukkoliikenne, liityntäliikenne, yksityisautoilu ja pysäköinti sekä kevyt liikenne ja tämän kokonaisuuden esteetön sujuminen olisi tarkastelun kohteena. Mikäli liikennettä ei tarkastella kokonaisuutena Oulunkylässä yhä paheneva pysäköintiongelma siirtyy taloyhtiöiden ja asukkaiden ongelmaksi.

- Kaupunginosien renessanssi

Oulunkylän alueen osalta on erityisen tärkeää selvittää, että mikä on Esikaupunki renessanssi-hankkeen ja Luonnos Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaksi 2012 asiakirjojen ja käytännön toteutuksen yhteys.

Esikaupunkien Renessanssi-hankkeessa erityisenä mielenkiinnon kohteena on Oulunkylän asemanseutu ja sen kehittäminen. Oulunkylä-Seura ry:n näkemyksen mukaan Oulunkylän asemanseudun maankäytön, kaavoituksen ja rakentamisen suunnitelmissa tulee ottaa huomioon koko alueen vanhan puisen rakennuskannan ja puusta rakentamisen vaaliminen, korjaaminen sekä saattaminen nykyaikaisia vaatimuksia vastaavaksi. Näin voidaan maankäytön suunnitelmissakin edistää kestävää kaupunkikehitystä ja alueiden omaleimaisuutta.

Helsingissä 21.11.2011

Oulunkylä-Seura ry.

Keijo Tanner
puheenjohtaja

Timo Pokela
johtokunnan jäsen